

„Clipa trăiește, veacurile mor“ se spune în poezie. Creația, această minunată sinteză între talent și muncă trăiește, în ciuda secolelor care trec.

Și ce rămîne nealterat în vasul de lut ? Ne-o spune poetul :

*Olarul drept pe palma lui te-a pus
Și-ai scos răspuns, la deget, în auz.
Fragetul sunet, dulce, lin
E-ntreg și nou ca la-nceput, și plin.*

Tot atît de întreg, de nou și de plin a rămas și va rămîne în continuare în inimile noastre farmecul concertelor dirijate cu atîta măiestrie de George Georgescu, această figură luminoasă a artei interpretative românești și universale.

REPREZENTANT DE SEAMĂ AL ARTEI INTERPRETATIVE ROMÂNEȘTI

Prof. univ. Nicolae CĂLINOIU

*Președintele Uniunii Compozitorilor
și Muzicologilor*

Data de 12 septembrie din acest an marchează aniversarea a 100 de ani de la nașterea lui George Georgescu, personalitate proeminentă a culturii românești, unul dintre cei mai mari dirijori ai noștri, pe plan mondial unul dintre cei mai importanți din vremea sa. Numele său devenise încă din timpul vieții legendar, identificîndu-se cu însăși arta pe care o profesa magistral — dirijatul. Cei mai vîrstnici dintre noi l-au văzut, ascultat, admirat și aplaudat. Falnic ca statură, elegant în ținută, precis și sugestiv în gest, cu vorba drămuțată și străbătută de o undă de umor, George Georgescu nici nu putea să nu impresioneze. Era un om pe lingă care nu puteai trece indiferent : te atrăgea, te captiva, te convingea. Forța personalității sale sta în cunoștințele, sensibilitatea, intuiția, experiența, puterea de sugestie, capacitatea de unificare a energiilor orchestrei în scopul tălmăcirii muzicii așa cum el o înțelegea, o trăia și o restituia publicului, care îl admira fără rezerve.

George Georgescu nu reprezintă însă un nume numai pentru arta dirijorală : el a fost și un animator cu rare înzestrări, știind să polarizeze priceperi și entuziasme, să valorifice idei și capacități ; a fost un profesor prin

pilda a tot ceea ce făcea ; a fost un promotor al artei mari, al noului din vremea sa, dovedit ca atare în confruntarea cu trecerea timpului.

Plecînd din Sulina, pitorescul oraș de la îngemănarea Dunării cu Marea Neagră, George Georgescu a studiat la București, s-a perfecționat la „Hochschule für Musik“ din Berlin. S-a afirmat ca violoncelist concertist, membru în cvartetul de coarde Marteau. La pupitrul orchestrei Filarmonicii din Berlin, ansamblu faimos, George Georgescu și-a făcut un debut dirijoral care lăsa să se întrevadă o frumoașă carieră. Studiase cu Arthur Nikish (1855—1922), stea de primă mină a artei baghetei de la confluența veacului al XIX-lea cu cel de al XX-lea. Succesor al lui Bülow, marele austriac a transmis tinărului și talentatului muzician român din tainele artei sale, găsind terenul fertil pentru rodirea tradițiilor de anvergură ale interpretării clasice și mai cu seamă, a romanticilor. George Georgescu s-a bucurat de prețuirea și prietenia lui Richard Strauss, de la care a deprins eleganța atitudinii la pupitru. La 4 ianuarie 1920, George Georgescu își face debutul la Filarmonica bucureșteană, în care va activa pînă la trecerea sa în neființă, la 1 septembrie 1964. Timp de peste 4 decenii, muzicianul a reușit, cu energie neabătută, trecînd prin perioade de potrivnicii care nu l-au înfrînt, să imprime o linie modernă activității primei noastre filarmonici. Linie modernă în repertoriu (se cîntă multă muzică de compozitori în viață, români și străini), stabilitate în afiș, selecție exigentă a instrumentiștilor, atragerea colaborării unor șefi de orchestră și soliști de primă mărime, încurajarea unor tineri, intrarea în circuitul concertistic european. Lectura programelor prezentate la timpul respectiv dezvăluie constanța în concepție, ambiția — puțința și reușita — de a menține Filarmonica la nivelul marilor orchestre ale lumii. Concomitent, George Georgescu a lucrat și la Opera Română, cheltuindu-și și acolo neobosită-i energie și aducînd suflul înnoitor, prezentînd în fiecare stagiune un număr sporit de premiere, acordînd creației românești atenția cuvenită. Absorbit de activitatea personală, de copleșitoarele obligații de la Filarmonică, de la Operă, muzicianul a fost, cîtva timp doar, profesor de dirijat la Conservator, iar în ultima parte a vieții a îndeplinit funcția de președinte al Consiliului muzicii din Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă.

Ecourile înfăptuirilor artistice ale lui George Georgescu sînt multiple. Multe sînt risipite în sutele de cronici din ziare și reviste ; și mai multe vibrează în amintirea celor care l-au văzut și care s-au bucurat de comuniunea spirituală ca și prin generosul său act interpretativ ; cîteva — nu puține, dar nici atît de multe pe cît a meritat — ne sînt prezente prin înregistrări discografice de referință, îndeosebi din Enescu, Paul Constantinescu, Beethoven, Brahms, Ceaikovski, Rj-

chard Strauss și alții. Astfel, George Georgescu a făurit un public al Filarmonicii, al Operei, al muzicii ; l-a făurit în timp și peste timp, apărîndu-ne, și azi, la centenar, ca un veritabil promotor al culturii muzicale românești. Astfel, George Georgescu a vegheat la crearea unei tradiții, a unei școli interpretative românești. Astfel, George Georgescu cel din constelația talentelor muzicale excepționale ale vremii lui, a fost prezent cu strălucire ca oaspete al marilor colective simfonice din Franța, Austria, U.R.S.S., S.U.A., Grecia, Ungaria, Anglia, Italia, Spania, Polonia, Cehoslovacia, Belgia, Norvegia ș.a.

Prin organizarea prezentului simpozion, consacrat omagierii lui George Georgescu, ne facem o datorie patriotică și cetățenească, răspunzînd înaltelor îndemnuri ale secretarului general al partidului, tovarășului Nicolae Ceaușescu, care, în magistrala expunere la plenary largită a C.C. al P.C.R. din iunie 1982, spunea : „Nu se poate vorbi de educație patrio-

tică socialistă fără cunoaștere și cinstirea trecutului, a muncii și luptei înaintașilor“. Omagiindu-ne înaintașii, înțelegem și mai bine misiunea ce ne revine în actualitate, pentru a duce mai departe exemplul lor.

George Georgescu a fost, cum inspirat l-a numit George Călinescu, „un mare orator muzical“ ; tribuna lui a fost rampa de lansare a valorilor perene ale creației umaniste, vorbind ascultătorilor săi așa cum glăsuia Enescu „de la inimă la inimă“, înălțîndu-i în zona pură, lirică ori tumultuoasă, a marii muzici, deschizîndu-le orizonturi largi de gîndire și simțire. Într-un fel, George Georgescu a făcut muncă deopotrivă de apostolat și de desăvîrșire ; munca artistului care își înțelege menirea în înfrățire, înălțare, înțelegere și pace. Pentru acestea toate, contemporanii l-au prețuit și iubit ; pentru acestea toate îi cinstim memoria în anul centenarului nașterii ; pentru acestea toate, numele său va rămîne pentru totdeauna înscris în cartea de aur a muzicii românești.

